Incluziunea și integrarea copiilor cu cerințe educaționale speciale (CES) în grădinița de masă

Bologan Alina-Ionela

Grădinița cu program prelungit Nr. 9 Brașov

În contextul actual al unei societăți tot mai deschise către diversitate și echitate, educația incluzivă reprezintă un obiectiv major al sistemului de învățământ. Unul dintre cele mai importante aspecte ale acestei viziuni este integrarea copiilor cu cerințe educaționale speciale (CES) în grădinițele de masă. Acest proces nu presupune doar prezența fizică a acestor copii într-o instituție educațională obișnuită, ci și participarea lor activă, sprijinirea dezvoltării lor individuale și promovarea unei atmosfere de acceptare și colaborare între toți membrii comunității educaționale.

Cerințele educaționale speciale se referă la acele nevoi specifice de învățare care derivă dintr-o varietate de dificultăți: dizabilități fizice, tulburări cognitive, deficiențe senzoriale, probleme comportamentale sau de adaptare socială. În cazul copiilor preșcolari, aceste dificultăți pot influența în mod semnificativ modul în care ei participă la activitățile educaționale, relaționează cu ceilalți sau își dezvoltă abilitățile esențiale pentru viitor. De aceea, este necesar ca grădinița să devină un mediu primitor și flexibil, capabil să răspundă acestor nevoi prin adaptări și sprijin adecvat.

Integrarea în învățământul de masă aduce beneficii nu doar copilului cu CES, ci și întregului colectiv. Copilul cu dificultăți beneficiază de modele pozitive de comportament și de oportunități de socializare, în timp ce ceilalți copii învață despre toleranță, empatie și cooperare. În acest fel, se contribuie la formarea unei mentalități deschise și la diminuarea prejudecăților legate de diferențele dintre indivizi.

Procesul de integrare a copiilor cu CES în grădinițele obișnuite trebuie să fie susținut de o serie de strategii și metode educaționale adaptate. Una dintre cele mai importante metode este individualizarea curriculumului. Fiecare copil învață în ritmul propriu, iar cadrele didactice trebuie să fie pregătite să adapteze conținuturile, metodele și obiectivele în funcție de nevoile fiecărui copil. Această adaptare nu înseamnă diminuarea calității educației, ci dimpotrivă, asigurarea relevanței și eficienței actului educațional.

Un alt aspect esențial în integrarea copiilor cu CES este implicarea profesorului de sprijin sau a cadrelor didactice specializate. În multe cazuri, educatoarea de grupă lucrează împreună cu un profesor itinerant, care are competențe în educația specială. Acesta oferă sprijin individualizat copilului, monitorizează

evoluția sa și colaborează strâns cu părinții și ceilalți specialiști (psihologi, logopezi, kinetoterapeuți etc.). Această colaborare interdisciplinară este vitală pentru a răspunde complexității nevoilor copilului.

Totodată, integrarea cu succes presupune crearea unui climat educațional pozitiv, în care toți copiii să se simtă valorizați și acceptați. Cadrele didactice trebuie să promoveze relații bazate pe respect, empatie și cooperare, să prevină etichetarea sau excluderea și să încurajeze participarea tuturor copiilor la activitățile educaționale. De asemenea, jocul rămâne principala formă de învățare în grădiniță, iar adaptarea jocurilor pentru a include toți copiii este o metodă eficientă de stimulare a incluziunii. Prin jocuri colective, exerciții senzoriale sau activități artistice, copiii cu CES pot fi integrați mai ușor, iar colegii lor pot învăța cum să interacționeze cu empatie și înțelegere.

Un alt element important îl constituie implicarea familiei. Părinții trebuie să fie parteneri activi în procesul educațional, să fie informați constant despre progresul copilului și să participe la luarea deciziilor privind strategia educațională. În același timp, sprijinul emoțional oferit de familie completează intervenția educațională și consolidează progresul copilului.

Integrarea copiilor cu CES în grădinița de masă nu este, însă, lipsită de provocări. Printre dificultățile frecvent întâlnite se numără lipsa resurselor (materiale, umane și financiare), nivelul insuficient de pregătire al cadrelor didactice, dar și atitudinile rezervate sau negative din partea unora dintre părinți. Aceste probleme pot fi depășite prin implicarea comunității, prin dezvoltarea de parteneriate cu organizații non-guvernamentale, prin formarea continuă a personalului didactic și prin promovarea unei culturi educaționale bazate pe echitate și diversitate.

În concluzie, integrarea copiilor cu cerințe educaționale speciale în grădinițele de masă este nu doar posibilă, ci și necesară pentru a asigura un început de drum echitabil pentru toți copiii. Educația timpurie reprezintă fundamentul pentru dezvoltarea ulterioară a copilului, iar accesul la un mediu educațional incluziv, adaptat nevoilor individuale, este esențial pentru construirea unei societăți juste și solidare. Prin colaborare, empatie și responsabilitate, putem crea grădinițe în care fiecare copil, indiferent de abilitățile sale, să se simtă valorizat, sprijinit și integrat.

Bibliografie

- Bunea, A. (2016). *Educația incluzivă – provocări și soluții*. Editura Polirom.
- Jigău, M. (2002). *Incluziunea educațională – repere teoretice și practice*. Institutul de Științe ale Educației.
- Vlăsceanu, L. (Coord.). (2007). *Educația pentru toți – educația incluzivă*. Editura Universității din București.

- Ordinul MECTS nr. 5574/2011 privind aprobarea Metodologiei de organizare a serviciilor de sprijin educațional pentru copiii cu CES integrați în învățământul de masă.
- UNESCO (1994). *Declarația de la Salamanca privind principiile, politicile și practicile în educația specială*.